

2010-04-29

svensk scenkonst

branschorganisation för arbetsgivare
inom musik, dans och teater

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

**Remissyttrande: "I samspel med musiklivet – en ny nationell plattform för musiken"
(SOU 2010:12)**

Allmänt

Svensk Scenkonst har erbjudits möjlighet att yttra sig över rubricerade betänkande och får med anledning här av anförda följande. Svenska Rikskonserterns uppgifter och verksamhetsformer har varit under debatt under många år. Detta till trots har egentligen aldrig någon ingående analys ägt rum av vad som är det nationella musiklivets behov av stöd och vilka av dessa behov som kan tillgodoses med statliga stödinsatser. Kulturutredningen konstaterade kortfattat att Svenska Rikskonserter bör läggas ned. Detta blev också statsmakternas beslut. Den nu aktuella utredningen har alltså haft i uppgift att på kort tid föreslå mål, uppgifter och organisation för statens stöd till musiklivet utan att någon mer djupgående analys kunnat genomföras av statens möjligheter att stödja det nationella musiklivet. Detta innebär att den nya organisationen – vilken den nu blir – som skall utgöra en ny nationell plattform för musiken, bör inleda sitt arbete med att göra den heltäckande analys som hittills inte kunna ske annat än fragmentariskt. Svensk Scenkonst medverkar gärna på lämpligt sätt i det arbetet.

I det följande kommenteras utredningens olika överväganden och förslag.

Från producerande till mäklande

Svensk Scenkonst delar utredningens bedömning att den nya samverkansmodellen ställer förändrade krav på statens stöd till musiklivet. En förstärkning av stödet till det fria musiklivet är motiverad samtidigt som institutionerna på lokal och regional nivå kommer att behöva stöd även i framtiden. Svensk Scenkonst vill särskilt betona den roll musikinstitutionerna i många fall redan har som nav i det lokala och regionala musiklivet. Denna roll bör stärkas och utvecklas inom ramen för den nya musikpolitiska organisationen.

Utredningens huvudtanke när det gäller statens förändrade roll är att den skall gå från producerande till koordinerande och stödjande. Arbetet skall ske nätverksbaserat och ha en tydlig mäklarroll. Svensk Scenkonst instämmer i princip i detta synsätt men vill i det följande peka på ett antal svårigheter som den denna nya roll kan innebära.

Huvudprincipen att staten skall lämna sin konsertproducerande roll instämmer Svensk Scenkonst i. Emellertid är det en förutsättning att Rikskonserterns tidigare producentroll kan övertas av andra lokala och regionala aktörer. Det nätverk som bildats mellan Länsmusikorganisationerna måste här komma att spela en viktig roll. Det kan dock ifrågasättas om det finns någon eller några aktörer som i dagsläget kan överta den uppgift Rikskonserter haft att i breda projekt presentera svensk musik utomlands och kanske också när det gäller att

ta större internationella gästspel till Sverige. Detta torde också gälla en annan angelägen verksamhet som kräver kraftfulla producentresurser, de svenska symfoniorkestrarnas turnéer inom landet. Sådana turnéer genomfördes till för några år sedan med betydelsefullt stöd såväl ekonomiskt som praktiskt från Rikskonserter. Inte minst i norra Sverige där det är mycket glest mellan orkestrarna är sådana turnéer starkt kulturpolitiskt motiverade.

En förutsättning för att den nya musikpolitiska organisationen skall fungera är att arrangörsledet stärks särskilt i de delar av landet där det sedan gammalt är svagt utvecklat. Den nya plattformen kan här få en viktig roll tillsammans med Länsmusiken, Riksteatern och de regionala teater- och musikinstitutionerna. Svensk Scenkonst bedömer att arrangörsledet snarare försvagats än stärkts under senare år varför denna fråga inledningsvis bör ges hög prioritet i den nya plattformens arbete.

Svensk Scenkonst tillstyrker ett särskilt anslag för att säkra att de resurser som avsetts för stöd till musiklivet verkligen kommer musiklivet till del. Den nämnd som föreslås inrättad för ändamålet kommenteras närmare nedan.

Mål och uppgifter för Plattformen

Svensk Scenkonst ställer sig bakom den föreslagna målformuleringen för den nya musikplattformen. Det är, som utredningen framhåller, viktigt att insatserna främjar framförande av levande musik på orter där det annars inte skulle ske. Rikskonserter har i det avseendet hittills haft en viktig uppgift. Även i framtiden bör det vara en uppgift för staten att t.ex. genom stöd till interregional samverkan verka för att ett levande musikliv kan fungera även i regioner och på orter där kulturpolitiken har andra prioriteringar.

Svensk Scenkonst instämmer i att det inte bör vara den nya Musikplattformens uppgift att fortsätta att driva verksamheten vid Nybrokajen. I linje med pågående regionaliseringen av den statliga kulturpolitiken torde det falla sig naturligt att den i och för sig betydelsefulla verksamheten vid Nybrokajen förs över till en regional eller lokal huvudman.

Utredningen föreslår att verksamheten vid Elektronmusikstudion EMS i sin helhet förs över till den nya plattformen. Svensk Scenkonst konstaterar att verksamheten vid EMS inte närmare har utvärderats vare sig av Kulturutredningen eller i samband med det därpå följande propositionsarbetet. Svensk Scenkonst anser en sådan utvärdering motiverad. Stödet till EMS tar i anspråk en stor del av det statliga stödet till samtidsmusik. Det bör prövas om det även i framtiden är motiverat att ta en så stor andel av resurserna i anspråk för detta ändamål.

Svensk Scenkonst instämmer i att kompetensuppbyggnad bör vara en angelägen uppgift för den nya plattformen. Inte minst angeläget är det att följa utvecklingen i andra länder och att se till att det svenska musiklivet får del av utvecklingen i andra länder. Visserligen är det så att det svenska musiklivet idag i hög grad är internationaliserat där såväl institutioner som fria utövare ofta har ett vittförgrenat internationellt nätverk som grund för samarbeten av olika slag. Plattformen bör därför koncentrera sina insatser till områden som inte bevakas av andra och som t.ex. är resursmässigt krävande att bevaka eller som ställer krav på specialistkompetens.

Utredningen föreslår att det statliga stödet till internationella utbyten koncentreras till den nya plattformen. Svensk Scenkonst instämmer i detta med tillägget att de resurser som för

närvarande står till förfogande för ändamålet är klart otillräckliga. Många andra europeiska länder satsar väsentligt mer än Sverige på att föra ut sitt lands kultur genom musikaliska gästspel av olika slag. Det bör vara en förebild även för Sverige.

Rikskonserter har bedrivit ett omfattande och ofta framgångsrikt arbete med att främja barns och ungas möte med det professionella musiklivet. Utredningen framhåller att det bör vara en uppgift för plattformen att tillsammans med musiklivet avgöra vilka av Rikskonserterns aktiviteter som skall bedrivas vidare och av vem detta bör ske. Svensk Scenkonst instämmer i att detta är angeläget och tar gärna del i eventuella överläggningar kring detta.

Caprice

Svensk Scenkonst instämmer i att det av olika ekonomiska och juridiska skäl kan vara motiverat att föra över hanteringen av Caprice back- katalog till den nya plattformen. På sikt bör det dock eftersträvas av vidareföra denna till en kommersiell aktör som kan verka för att inspelade fonogram kan få största möjliga spridning och att de olika upphovsmännen kan få största möjliga ekonomiska utbyte av sitt nedlagda arbete.

Organisationsfrågor

Svensk Scenkonst delar den skepsis som även kommer till uttryck i utredningen att inordna den nya plattformen i Statens musiksamlingar. Svensk Scenkonst anser att den nya plattformen för att få legitimitet inom musiklivet bör tillförsäkras största möjliga självständighet. Detta behöver naturligtvis inte utesluta ett rent administrativt samarbete med annan lämplig organisation. Svensk Scenkonst stöder med andra ord det alternativ som utredningen endast nämner parentetiskt och inte närmare utvecklar nämligen att göra statens musikplattform till en fristående myndighet motsvarande andra statliga myndigheter på scenkonstområdet. Därvid bör dock noga beaktas att inte för stora resurser binds upp av de administrativa åtaganden som följer med en sådan organisatorisk status.

Det viktigaste är att plattformen kan agera självständigt och att den tilltänkte chefen får en stark ställning med möjlighet att fatta egna självständiga konstnärliga beslut. Först då kan plattformen bli en verkningsfull part i samarbete med andra aktörer inom musiklivet. Chefen måste naturligtvis vara ansvarig inför en styrelse, nämnd eller liknande med befogenhet att fatta övergripande beslut om verksamhetens inriktning och om prioriteringar av resurserna. De konstnärliga besluten kring enskilda projekt bör dock fattas av den nye chefen.

Relationen till Statens Kulturråd

Utredningen föreslår att Kulturrådets resurser för bidrag till det fria musiklivet, till arrangörsstöd, till fonogramstöd och till tonsättare förstärks. Svensk Scenkonst biträder dessa förslag liksom bedömningen att det kommer att krävas ett nära samarbete mellan Kulturrådet och Plattformen kring olika stöd till musiklivet. Detta samarbete blir också en naturlig följd av Kulturrådets uppgifter med den nya kulturpolitiska samverkansmodellen.

SVENSK SCENKONST

Sture Carlsson

Förbundsdirektör